

Styrkið miðstaðarøkið heldur enn útjagaran

HANS ALBERT
HANSEN

Hoyvík

Førði politikkurin í 80'unum kollsigldi landið. Vit eru væl á veg at gera tað sama í dag, um vit ikki steðga á og fara at reka ein rationellan politikk, har miðstaðarøkið verður styrkt heldur enn at verða gjørt veikari.

Ágangurin á miðstaðarøkið er alsamt vaksandi, og sýnist tað sum, at Havnin ongan góðan eigur. Í 80'unum kallaðist tað bygdamenning. Í dag hevur “rættvísisbrandurin” fingið annað navn; nevniliga útjaðaramenning. Landsstýrismaðurin við innlendismálum amputeraði Strandferðsluna fyri vikum síðani fyri at leggja hana í Suduroy, og eingin gretti eitt orð um tað. *Tað líkist ongum.* Hvussu kann samgongan góðtaka, at ein landsstýrismaðurin sigur starvsfólkunum úr starvi á Strandferðsluni, fyri at geva øðrum starvið uttan nakra haldgóða grundgeving?

Samstundis virkar hann beint ímóti samgonguskjalinum, har tað klárt stendur, at samgongan vil *kanna* møguleikan fyri at *nýggir* stovnar verða lagdir út um landið, og ikki eitt orð um, at man vil flyta verandi stovnar. Mær vitandi er

Strandferðslan ikki ein nýggjur stovnur. Loyva vit hesum, er ikki ilt at ímynda sær, hvat næsti leikur verður. Tí har ein skriða er lopin, er onnur væntandi. Hugsandi er, at aðrir landsstýrismenn fara at reka sama lokalpolitik fyri almennar pengar og tveita ráð og stovnar út um alt landið, alt eftir hvar landsstýrismaðurin hevur sínar veljarar. Sostatt kunnu ráð og stovnar flyta runt í landinum, hvørja ferð nýggjir landstýrismenn koma til. Tað verður ein skrúva uttan enda.

Vit hava sanniliga annað at brúka skattgjaldarans pening til. Tað má verða uppgávan hjá teimum, ið varða av teimum ymsu ráðunum og stovnunum at skipa hesi so væl, rationelt og brúkaravinarligt sum gjørligt og at skapa eitt so gott og trygt arbeidsumhvørvi hjá starvsfólkunum sum til ber. Ein afturvendandi trupulleiki er stóra útskiptingin av starvsfólkum á almennu stovnunum, sum eftir fá ár í umsitingini leita sær út á privata arbeidsmarknaðin. Einku lögdi í tí, tá stovnarnir eru fyri áhaldandi bygnaðarbroytingum og flytan av stovnum út um landið. Eitt gott dømi um hetta er Toll- og Skatt, sum í lötuni liggur í andaleypi m. a. av somu orsök.

Nú landið seinastu árinu hevur havt stóra búskapar-

liga framgongd, sýnist tað sum euforiin hevur tikið yvirhond, og at alt letur seg gera. Tað er sjálvandi lætt at hoppa upp á vognin og lova í eyst og vest. Men vit mugu ikki gloyma, at fruminntøkurnar hjá landinum stórt sæð einans stava frá fiskivinnuni og blokkstuðlinum. Trupulleikin við hesum er, at fiskurin hevur stert og svimur haðar hann vil, meðan allir flokkar á tingi uttan ein, nú alment hava sagt seg vilja sleppa av við blokkin. Orsakað av lítlu støddini, Føroyar nú einaferð hava, krevst meiri av okkum at reka samfelagið so rationelt sum gjørligt. Ein nátturlig avleiðing er, at vit mugu miðja ímóti at miðsavn heldur enn at spjaða almennu stovnarnar, har vit fáa ein fyrimun av hesum.

Eitt sterkt miðstaðarøki er ein fortreyt fyri búskaparvøkstri og øktari velferð fyri útjaðaran og alt samfelagið. Fyri at draga okkara útbúna fólk heim aftur eftir lokna útbúgving, er neyðugt at kunna bjóða áhugaverd arbeidsplass í miðstaðarøkinum. Tað er ein sannroynd, at fólk helst leita sær til miðstaðarøkini, har virkseimið og útbøðið av frítíðarvirkseimi er stórt. Vit skulu minnast til, at vit kappast við aðrar stórbýir í Evropa um arbeidsmegina.

Dagsins førði politikkur virkar at hava sum endamál,

at íbúgvarnir á bygd skulu hava somu tilboð og eins góðar tænastur sum fólk í miðstaðarøkinum. Hesin politikkur kann bara enda galið. Vit mugu ásanna, at tað ber ikki til uttan ovurhonds stóran kostnað sum fylgi. Hvi kunnu vit ikki lata fólk sjálvi ráða fyri, hvar tey vilja búleikast og góðtaka fylgjurnar av hesum vali. Um ein velur at búgva á bygd, er tað kanska júst fyri at hava ein jarðarteig, kariatúr og fyri at sleppa undan stórbýarresinum, meðan miðstaðarbúgvinn dámar “stórbýarlívið”, og tað sum hartil hoyrir. Velur tú at búgva í útjaðaranum, so kann ein ikki vænta at hava somu møguleikar sum í miðstaðarøkinum, eins og miðstaðarbúgvinn ikki kann vænta somu fyrimunir sum tann, ið býr á bygd.

Fyri at sleppa undan hesum ódámliga ráki, ið kallast útjaðaramenning og sum í evsta føri kann forkoma bæði miðstaði og útjaðara, er neyðugt at skipa Føroyar sum eitt valdømi. Tá fáa vit kanska skúgvað lokalu áhugamálini nakað til viks, har atgongumerkið inn um tinggáttina ofta eru lyftir um bátahylar, tunnlar og onkrar hissini vegastubbar.

Nú ljóðar sum at best er at avtofta bygdirnar, men tað var ikki hugsanin. Men tað skal bara vera skil í galskapinum.

Lukas - høvundur ápostlasøgunar og Jónas profetur

RICHARD
DANIELSEN

Í morgunlestrunum í farnu viku fær Marjun Bæk prestur tað til, at hesir báðir eru ikki heilt álítandi í frásøgnunum sínum. Hetta er ikki fyrstu ferð at Marjun Bæk ger seg inn á skriftirnar. Ilt er at siggja, hvat tað er fyri ósamsvar, hon finnur í Ápostlasøguni 15 og í Galatiabrævinum 2. Í báðum førum eru Pætur ápostul og Jákup, hálvbeiggi Jesusar, samdir við Paulus um, at ikki mátti leggjast ok á teir heidningarnar, sum høvdu tikið við trúgv, til at teir máttu verða umskornir og

halda lógina. Fyri hesum máttu teir, sum høvdu tað sjónarmiðið, og sum Paulus kallar falskar brøður, boyggja seg.

Lukas er ikki ein, sum bara blakar um seg við orðum, sum vit ikki kunnu taka fyri fult. Hygg bert í evangelið hjá honum, kap. 1 versini 3-4. Viðvíkjandi Jónasar profetii hevur júst nú um dagarnar staðið grein í bløðunum um, hvat kendur norskur bibliulærari sigur um hatta, ums. eftir John í Skemmuni. Har verður sagt, at tað er skeivt, tá ið sagt verður, at Jesus varð krossfestur fríggjadag, hann doyði mikudag, stóð har.

Tað er altíð alvorligt at finnast at tí skrivaða orðinum, innblást av Gudi og

nyttuligt til lærdóm, sum skrivað stendur. Men tá ið hirðarnir fara at gera tað, er tað enn meiri alvorligt. Teir villeiða fylgið. Tað er ein kendsgerningur, at fólkið – mong - siggja upp til prestin, hann er jú tann lærdi, so hann man vita best, halda tey. Hetta leggur so mikið størri ábyrgd á prestarnar. Eitt er at teir “klóku” føra hetta fram, um at skriftirnar eru mannaorð, sum ikki kann lítast á, men at prestarnir, summir nú í Føroyum eisini, brúka prestaembætið til at sáa íva um orð Guds í hjørtuni, og teir verða ikki átalaðir fyri tað av teimum hægru mynduleikunum í kirkjuni, tað er hugstoytt. Kirkjan hevur lært skeivt upp í gjøgnum øldirnar,

men tað hevur verið vart við, at soleiðis skiltu Luther og aðrir tað. Men hetta er nakað nýtt í Føroyum, at teir anngripa skriftirnar og gera seg klókari enn baði Lukas og Jónas og aðrar.

Nei, skriftin er øll innblást av Gudi og er nyttulig til lærdóm, 2.Tim. 3,16.

Vit kunnu trygt líta á skriftirnar. Jesus sjálvur segði: “Skriftin vikast ikki.” Jóh. 10,35. Hevði hon verið mannaorð, sum vit kunnu lúka í eftir okkara høvdi, so var hon ikki brúkilig til nakað sum helst.

Vínarlíga við tøkki fyri upptøkuna.

Ósmakligi fíggjarligi ágangurin úr Íslandi

VIRGAR T.
DALSGAARD

Hektisku og febrilsku koloniserings-tiltøkini úr Íslandi hava nú vart í meira enn sjei ár. Longu tá proklameradu ovurhugaðir íslenskir handilsdreingir í samrøðu við *Sosialin*, at teir vóru *avgjört ikki* í Føroyum fyri okkara skyld; – teir vóru bara í Føroyum fyri profittin skyld. Teir ætlaðu at tjena pengar í Føroyum. Tað var púra greið tala, og bert fáur átti at undrast á tað.

Men seinni hava bæði føroyskir og íslenskir ørindasveinar roynt at skeikla henda einfalda realitetin við at fortelja ljósareyð ævintýr um, at hesir fíggjarligu imperialistar eru í Føroyum fyri at ”hjálpa” okkum!

Hvussu hevur nú íslenska ”hjálpin” roynst okkum.? – Ja, fyribils hava naivir føroyingar verið forfardir eygleiðarar til eina ta (procentvís) størstu nationalu europeisku avreiðingina av bæði vinnupotentiali og arbeidsplassum til grótharðar íslenskar kapital-interessur. Og í næstanhvørjumeinstøkum føri hava føroyingar mist bæði umsetning, arbeidsplass og service-niveau.

Seinasta íslenska kvett-royndin var í síðstu viku, har vit hoyrdu, at teir høvdu roynt at trokað seg inn í eina litla, men effektiva fyrirøku í Hósvík. Hetta var eitt luskut tiltak, sum setti tær lúnsku íslensku handils-metodurnar í sjónskt relieff. Tíbetur eydnaðist hesi solventu fyrirøku at lofta sær, men tað kravdi kapital. Tað er ikki vist, at tann næsta fyrirøkan, sum íslenskir spekulantar fáa eyga á, orkar at útvega tann neyðuga kapital, sum krevst fyri at vísa slíkum fíggjarligum álopum aftur.

Vit eiga øll at ynskja hósvíkingum tillukku við sigrinum. Ússaligt var at siggja, hvussu tveir sperdir íslendingar royndu at mósna afturímóti. Teir kundu ikki við einum orði, hóast teir brúktu nógv blaðpláss, vísa nøkrum aftur, sum Thor-menn høvdu skrivað. Íslendingarnir vavdu seg inn í irrelevant uttanumtós. Tí teir høvdu einki sakligt argument at verja seg við.

Skulu vit bara sita hendur í favn?

Ætla løtingsmenn bara at

hyggja at, meðan fremmandur kapitalur otar seg inn í hvørja føroyska fyrirøku, sum er fíggjarliga interessant.

Hetta hevði aldri gingið, um *Atli Dam*, *Petur Mohr Dam*, *Hákan Djurhuus* ella *Kristian Djurhuus* høvdu verið løgmenn. Hetta er beinleiðis at máa grundarlagið undan tí spinkla føroyska vinnulívinum, sum aldri hevur og aldri kemur at kunna eksistera í heilt fríari kapping.

Íslendingar sjálvir kenna sítt mark og eru avgjört ikki liberalir. Teir eru millum teir harðastu protektionistar í Europa, og teir hava tað mest subsidieraða vinnulívið um okkara leiðir. Teir hava erkent, at teir aldri høvdu klárað seg í heilt fríari internationalari kapping. – hví skulu *vit* so skjóta okkum í fótin við at ”spæla” býttjarvir og ovurkátir liberalistar?

Men tann størsti sorgarleikurin er at siggja, hvussu nógvir av okkara landsmonnum renna ørindir fyri íslendingar og eru við til at beina fyri okkara lívsgrundarlagi. Tað kann ikki nóg ofta takast uppáftur, at hesir íslensku sambandsmenn eru líka so farligir í dag, sum teir norsku sambandsmenn, ið runnu ódámlig ørindi fyri Norra og norskar interessur í tretivunum.

Føroyskir nationalistar hava aloftast leitað sær til útlenska boppu. – Antin teir nú hava verið norskir, russiskir ella sum nú íslenskir sambandsmenn. Tað er upp á tíðina, at gekkaskorturin verður skræddur av tí ódámliga loysingarliðinum, sum ”ræðist” alt danskt, men krýpur fyri og letur seg eirindaleyst kúga av útlenskum valdi.

Tað er bæði láturligur og harmiligur symbolikkur í, at íslenska sendivaldið gav *Pouli Mohr*, konsli og stjóra eitt *bokslí* skilnaðargávu fyri sítt arbeiði sum íslenskur ørindasveinur í Føroyum. Íslendingar eru ikki í iva um, at teir fullkomuligahavatamarhaldið á slíkum stjóra.

Gerið so væl, fáit tykkum!

ROLF
GUTTESSEN

Er støðan ikki tann, at meðan føroyskir tíðindamenn skriva um ymsar longdir á flaggstengrum, so hava íslenskir imperialistar og

føroyskir halleluja-kapitalistar keypt sterkasta sambandskortid burtur úr politikki?